

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Яцуна Сергія Григоровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статей 294, 328, 346, 347, 355 Кодексу адміністративного судочинства України

Київ
19 червня 2024 року
№ 107-3(І)/2024

Справа № 3-70/2024(148/24)

Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Кривенко Віктор Васильович (голова засідання, доповідач),
Петришин Олександр Віталійович,
Філюк Петро Годосьович,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Яцуна Сергія Григоровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статей 294, 328, 346, 347, 355 Кодексу адміністративного судочинства України.

Заслухавши суддю-доповідача Кривенка В.В. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Яцун С.Г. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити:

– на відповідність статтям 3, 8, 21, 22, 55, 124, 125, 129, 129¹ Конституції України (конституційність) статті 294, 328 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – Кодекс) щодо відсутності підстав для касаційного оскарження ухвал суду першої інстанції про відмову у задоволенні заяви,

поданої у порядку статті 383 Кодексу, щодо визнання протиправними рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень, вчинених ним при виконанні рішення суду, ухваленого не на його користь;

– на відповідність статтям 3, 8, 21, 22, 55, 124, 125, 129 Конституції України (конституційність) статті 346, 347, 355 Кодексу щодо відсутності в учасників судового процесу права на оскарження рішень, ухвалених Верховним Судом у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду, шляхом безпосереднього звернення до Великої Палати Верховного Суду з метою перегляду цих рішень.

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачаються такі обставини справи.

Рівненський окружний адміністративний суд рішенням від 8 лютого 2023 року, залишеним без змін постановою Восьмого апеляційного адміністративного суду від 24 квітня 2023 року, частково задовольнив позов Яцуна С.Г. до Управління Служби безпеки України в Рівненській області (далі – Управління СБУ) про визнання протиправними дій та зобов'язання вчинити певні дії, визнавши протиправною відмову Управління СБУ у підготовці та наданні до Головного управління Пенсійного фонду України в Рівненській області довідки про розмір грошового забезпечення Яцуна С.Г. станом на 30 січня 2020 року відповідно до вимог законів України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“ від 9 квітня 1992 року № 2262–ХІІ зі змінами, „Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей“ від 20 грудня 1991 року № 2011–ХІІ зі змінами, з урахуванням постанови Кабінету Міністрів України „Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб“ від 30 серпня 2017 року № 704 зі змінами, а також зобов'язав Управління СБУ підготувати та надати до Головного управління Пенсійного фонду України в Рівненській області таку довідку.

Яцун С.Г. 23 серпня 2023 року подав до Рівненського окружного адміністративного суду заяву у порядку статті 383 Кодексу про визнання

протиправними дій, вчинених суб'єктом владних повноважень – Управлінням СБУ, на виконання рішення суду. Яцун С.Г. просив визнати протиправними дії відповідача щодо виконання рішення не в повному обсязі та зобов'язати його вжити заходів щодо належного виконання судового рішення з обов'язковим зазначенням в оновленій довідці про розмір грошового забезпечення станом на 30 січня 2020 року об'єктивних та справедливих відомостей про розміри щомісячних додаткових видів грошового забезпечення позивача. Рівненський окружний адміністративний суд ухвалою від 4 вересня 2023 року, залишеною без змін постановою Восьмого апеляційного адміністративного суду від 14 грудня 2023 року, у задоволенні заяви відмовив. Суд не встановив факту невиконання суб'єктом владних повноважень дій зобов'язального характеру, визначених рішенням цього суду від 8 лютого 2023 року, та дійшов висновку, що Управління СБУ виконало зазначене рішення повною мірою відповідно до його резолютивної частини.

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду ухвалою від 22 січня 2024 року відмовив у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою Яцуна С.Г. на судові рішення судів першої та апеляційної інстанцій. У резолютивній частині ухвали Верховний Суд зазначив, що вона набирає законної сили з моменту її підписання та оскарженню не підлягає. У мотивувальній частині ухвали Верховний Суд зазначив, що частиною другою статті 328 Кодексу встановлено вичерпний перелік ухвал суду першої інстанції, які можуть бути оскаржені у касаційному порядку після їх перегляду в апеляційному порядку; зокрема, в касаційному порядку можуть бути оскаржені, ухвали суду першої інстанції, про які зазначено у пунктах 3, 4, 12, 13, 17, 20 частини першої статті 294 Кодексу; ухвали суду першої інстанції, якою відмовлено у задоволенні заяви, поданої у порядку статті 383 Кодексу, про визнання протиправними рішень, дій чи бездіяльності, вчинених суб'єктом владних повноважень – відповідачем на виконання рішення суду, немає у переліку ухвал, які можуть бути оскаржені у касаційному порядку відповідно до частини другої статті 328 Кодексу.

Автор клопотання твердить, що оскільки застосовані в указаній ухвалі Верховного Суду статті 294, 328 Кодексу унеможлиблюють касаційне оскарження ухвал суду першої інстанції про відмову у задоволенні заяви щодо визнання протиправними рішень, дій чи бездіяльності, вчинених суб'єктом владних повноважень – відповідачем на виконання рішення суду, це негативно впливає на ефективне впровадження механізму обов'язковості виконання судових рішень, які набули законної сили, та забезпечення належного судового контролю за виконанням цих рішень, на ефективний судовий захист конституційних прав громадян. Також Яцун С.Г. вважає, що оскільки відповідно до частини п'ятої статті 355 Кодексу судові рішення суду касаційної інстанції є остаточними і оскарженню не підлягають, то статті 346, 347 Кодексу, які не встановлюють право особи безпосередньо звертатися до Великої Палати Верховного Суду щодо перегляду судових рішень у справі, позбавляють учасників процесу права на доступ до суду, на остаточний перегляд судових рішень, що „негативно впливає на своєчасність і ефективність відновлення порушених прав і свобод внаслідок неправомірних дій (бездіяльності) зі сторони суб'єктів владних повноважень“.

2. Вирішуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок

застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

2.1. Із аналізу конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається, що остаточним судовим рішенням у справі Яцуна С.Г. є ухвала Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 22 січня 2024 року, однак у ній не застосовано приписи статей 346, 347 Кодексу, тому Яцуна С.Г. не можна вважати належним суб'єктом права на конституційну скаргу у розумінні вимог частини першої статті 55, абзацу першого частини першої статті 56 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Отже, наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі в цій частині згідно з пунктом 1 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – звернення до Конституційного Суду України неналежним суб'єктом.

2.2. Яцун С.Г., цитуючи окремі норми Конституції України, законів України, посилаючись на міжнародні акти, рішення Конституційного Суду України, практику Європейського суду з прав людини, стверджує, що заборона на апеляційне оскарження ухвал про відмову у задоволенні заяви, поданої у порядку статті 383 Кодексу негативно впливає на ефективне впровадження механізму обов'язковості виконання судових рішень, які набрали законної сили, та забезпечення належного судового контролю за виконанням таких судових рішень.

Підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі є наявність рішення Конституційного Суду України щодо того самого предмета конституційної скарги (пункт 6 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“).

Конституційний Суд України у Рішенні від 1 березня 2023 року № 2-р(II)/2023 у справі щодо рівноправності сторін під час судового контролю

за виконанням судового рішення визнав такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), приписи частини першої статті 294, частини шостої статті 383 Кодексу в тім, що вони унеможлиблюють апеляційне оскарження ухвали суду про залишення без задоволення заяви, поданої порядком статті 383 Кодексу.

Таким чином, наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі в цій частині за пунктом 6 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – наявність рішення Конституційного Суду України щодо того самого предмета конституційної скарги.

2.3. Автор клопотання також просить визнати неконституційними статті 328, 355 Кодексу, утім не аргументує, яким чином його права, що гарантовані статтями 22, 55 Конституції України, зазнали порушення внаслідок застосування цих статей в остаточному судовому рішенні в його справі – ухвалі Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 22 січня 2024 року, а фактично лише висловлює незгоду із неможливістю оскарження рішень суду касаційної інстанції, що не може вважатися належним обґрунтуванням тверджень щодо невідповідності Конституції України статей 328, 355 Кодексу в розумінні пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Конституція України не містить припису, який би гарантував особі право на касаційне оскарження усіх без винятку судових рішень. Відповідно до пункту 8 частини другої статті 129 Конституції України право на касаційне оскарження судового рішення забезпечується у визначених законом випадках. Отже, відповідно до Конституції України питання визначення випадків касаційного оскарження судового рішення віднесено до повноважень Верховної Ради України.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі в цій частині згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Яцуна Сергія Григоровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статей 294, 328, 346, 347, 355 Кодексу адміністративного судочинства України на підставі пунктів 1, 4, 6 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – звернення до Конституційного Суду України неналежним суб’єктом, неприйнятність конституційної скарги, наявність рішення Конституційного Суду України щодо того самого предмета конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Першого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

